

του

Φιλάρετου Ψημμένου

Αυτές τις μέρες, που γυρνάω στις εξοχές της Αττικής αναζητώντας τις μορχέλες, βλέπω τα φυτά που βγαίνουν από τη νάρκη του χειμώνα και φοράνε τα ανοιξιιάτικα. Το μάτι πάει αυτόματα στα χρήσιμα και βρώσιμα άγρια χόρτα και αρωματικά. Γεμίζουν οι αγροί και οι παρυφές των βουνών με πολλών λογιών ραδίκια, αγριοαγγιναράκια, καυκαλήθρες, αγριοσπάραγγα, παπαρούνες κι άλλα πιο σπάνια.

Όμως δίπλα σε όλα αυτά η φύση οργιάζει. Θάμνοι βγάζουν φύλλα, φυτά διακλαδίζονται και έρπουν, βλαστάρια ανυψώνονται, δέντρα μπουμπουκιάζουν και, κυριότερο, παντού λουλούδια. Λουλούδια σε δέντρα, λουλούδια σε θάμνους, λουλούδια σε μοναχικούς μίσχους, λουλούδια σε ταξιανθίες, λουλούδια σε ομάδες, λουλούδια παντός είδους και χρώματος.

Έλα όμως που το μάτι του τροφοσυλλέκτη είναι «αφιερωμένο» να αναζητεί μόνο ό,τι τρώγεται! Πώς να το χαλιναγωγήσεις από τη σκληράδα της αναζήτησης του βρώσιμου; Πώς να το πείσεις να αποδεχτεί ότι η ομορφιά που δεν τρώγεται δεν είναι ανώφελη; Πώς να πείσεις το μυαλό να καταγράψει χαρακτηριστικά για να γίνει μετά η αναζήτηση και η αναγνώριση; Πώς;

Φαντάζομαι τον πρωτόγονο τροφοσυλλέκτη, τον πρόγονό μας, αυτόν που απέκτησε και μετέδωσε τη γνώση για το τι τρώγεται ή όχι, με το σκληρό σύστημα “δοκιμής και απόρριψης”. Φαντάζομαι πως ο λόγος που ξεκίναγε την γεμάτη απρόοπτα αναζήτηση για νέα άγνωστα βρώσιμα φυτά, ήταν κυρίως η εξάντληση αποθεμάτων των φυτών που γνώριζε στην περιοχή, με αποτέλεσμα την πείνα που εξωθεί σε πειράματα.

Μια τέτοια ιστορία πείνας θυμήθηκα σε ένα περίπατό μου, όταν αντίκρισα σε έναν πευκώνα μια συστάδα με ασφόδελους. Ο ασφόδελος, ή μπουρντένι στη θεσσαλική διάλεκτο, ξεχωρίζει αυτή την περίοδο από τον ψηλό ανθοφόρο βλαστό του, με τα πανέμορφα αστεροειδή λουλούδια. Είναι η χαρά της μέλισσας αυτή την εποχή και μένει ολόρθος μέχρι να ξεραθεί, καθώς τα πρόβατα και τα κατσίκια δεν τον πλησιάζουν.

Υπόγεια ο ασφόδελος αναπτύσσει αρκετούς κονδύλους σαν μακρόστενες πατάτες. Αυτές τις πατάτες μου έλεγε οι μάνα μου ότι έτρωγαν οι πεινασμένοι στην Κατοχή για να επιζήσουν. Αλήθεια ή ψέματα, ψάχνοντας στο google βρήκα αναφορές ότι στην αρχαιότητα οι αμυλούχοι αυτοί κόνδυλοι βρασμένοι αποτελούσαν το φαγητό των πολύ φτωχών. Φαντάζομαι θέλει πολύ κουράγιο ή πολλή πείνα για έναν αρχαίο Έλληνα να φάει ασφοδελοπατάτες από το φυτό που συμβόλιζε τους νεκρούς και το φαί τους. Κλασικές είναι οι αναφορές του Ομήρου στους “ασφόδελους λειμώνες”, τα λιβάδια, δηλαδή, με ασφοδέλους όπου κατοικούσαν οι νεκροί ήρωες.

Τιμήs ένεκεν κόψαμε πέντε-έξι λουλουδιασμένα βλαστάρια και τα βάλαμε σε ανθοδοχείο, το ίδιο βράδυ που προσφέραμε δείπνο σε φίλους με ριζότο με μορχέλες και ομελέτα φούρνου με πατάτες και αγριοσπάραγγα, συνοδεία λευκού κρασιού.

Ο χορτάτος δεν καταλαβαίνει τον πεινασμένο. Είναι γεγονός.

Πηγή: .bostanistas.gr